

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. An canones Antiocheni recepti ab Ecclesia, sint iidem cum iis quos rejiciunt Innocentius & Chysostomus. Tres conjuncturæ virorum eruditorum restutæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Quare etiam Chrysoſtomus ipſe Conſtan-
tinopolitanus Archiepiſcopus, cùm ab ad-
verſariis canone xii. Concilij Antiocheni
premeretur, (quo non prohibetur appella-
tio, ut quibuſdam viſum, ſed ſpes reſtitu-
tionis denegatur Epifcopo qui à ſynodo de-
jectus ſedem ſuam repetit abſque majoris
ſynodi inſtaurato iudicio) in quem pecca-
viſſe dicebatur, excipit dupliciter. Nam &
ſe majori Epifcoporum numero ſultum ſe-
dem ſuam repetiviſſe contendebat, ut hac
etiam in parte canoni Antiocheno, cujus
auctoritatem adverſarij obtendebant, ſatis-
feciviſſe conſtaret. Et aliunde canonem illum
Antiochenum refellebat, quòd editus eſſet
ab Arrianis. Vnde ſequitur Antiochenos
canones in Thracica Diœceſi tunc tempo-
ris receptos non fuiſſe, quemadmodum nec
recepti erant in Occidente. Certum quidem
eſt Patres qui Antiochia convenerant, ma-
jori ex parte orthodoxos fuiſſe, cùm è nu-
mero xcviij. aut xcix. Epifcoporum,
ex quo conventus ille conſtabat, triginta
tantùm Eufebianæ partes ſequerentur, &
clanculum Arrianæ hæreſi faverent, eſſi
apertè à communionem catholicam non diſceſ-
ſiſſent, ut conſtat ex Iulij epiftoſa apud
Athanafium. Attamen apud poſteros Ar-
rianæ hæreſis ſuſpicionem laborarunt, quòd
in eo conventu Eufebiani primas partes te-
nerent, & eò ad fidem conſubſtantialis
convellendam conveniſſent, eoque propo-
ſito expulſionem Athanaſij in Concilio Ty-
rio decretam olim iudiciis ſuis ex omnium
conſenſu redditis confirmaviſſent. Quod eos
deinde ad eam neceſſitatem impulit, ut or-
thodoxi æquè ac Semiariani ab Occiden-
talibus in Concilio Sardicenſi diſceſſerint.
Vnde Eccleſiis Occidentis Orientalium ec-
cæſiam Arrianæ impietatis infamia notandi oc-
caſio data eſt; præcipuè cùm Georgium
Cappadocem Arrianum Athanaſio ſubſti-
tuerint. Quod ultimum eſſi à triginta ſex
Epifcopis Arrianis conſtitutum fuerit, ut
obſervat Iulius, dedecus tamen nefarij huius
facinoris ad omnes Epifcopos, qui ſynodo
intererant, redundavit.

III. Ex hac animadverſione componi
poſſe videtur diſceptatio illa de canonibus
Antiochenis, quæ virorum eruditorum in-
genia torſit: qui concoquere non poterant
quo pacto refelli poſſent à Chryſoſtomo &
Innocentio tanquam ab Arrianis editi, cùm
certum ſit in cenſum canonum adſcriptos
fuiſſe ab Eccleſia univerſali, & prolatoſ in
Concilio Chalcedonenſi ut canones à ſan-
ctis Patribus editos. Illuſtriſſimus Annalium
conditor, qui ſibi perſuaſit integrum Con-
cilium Antiochenum ex Arrianis conſtitu-

ſe, putat canones illos laudatos in Concilio
Chalcedonenſi, ex alia canonum collectione
quàm è ſynodo Antiochena petitos fuiſſe.
Alij cenſuerunt in cauſſa Chryſoſtomi, non
ipſum canonem xii. ſynodi Antiochena, ſed
aliud quendam ab hæreticis conſtitutum
canonem in altera ſynodo Antiochena ab
Innocentio & Chryſoſtomo exploſum fuiſ-
ſe; cùm tamen è Socrate & Palladio ſatis
conſtet de canone xii. Antiocheno agi.
Aliis placuit non omnes canones Antioche-
nos, ſed ſolum xii. oppugnatum à Chryſo-
ſtomo, quaſi ille ſolus conſtatuiſſet ab
Arrianis adverſus Athanaſium. Quam con-
jecturam eo argumento juvari putant, quòd
ex hac ſententia eliciatur verus modus con-
ciliandi numeros canonum juxta collec-
tionem Zonaræ & Baſilamonis cum numeris
collectionis antiquæ quæ prolata eſt in Con-
cilio Chalcedonenſi. Etenim in illa veteri
collectione canon xvi. Antiochenus nu-
meratur nonageſimus quintus, à primo ca-
none Concilij Nicæni: qui calculus eſt ſine
errore, ſi expungatur xii. canon Antio-
chenus. At verò in collectione Zonaræ
idem canon xvi. numeratur nonageſimus
ſextus, ob malè admiſſum canonem xii. in
collectione recentiori. Sed non erat cur vir
eruditus nodum in ſirpo quæreret. Apertif-
ſima eſt enim ratio diſcriminis in numeris
illis inter utramque collectionem, à viris
eruditis prolata, & ab ipſo laudata, quæ
ſincerè refutari nequit. Nempe peccatum
eſt in collectione Zonaræ, in numero ca-
nonum ſynodi Neocæſarienſis, quos quin-
decim recenſet, diſtracto in duos canone
decimo tertio; cùm revera quatuordecim
tantùm canones Neocæſarienſis con-
cilij numerent Theodoretus in ſynagoge
canonum, Vetus interpretatio Latina
edita ſtatim à Concilio Chalcedonenſi,
Dionyſius Exiguus, Epitome Hadriani,
Crefconius, & Photius in Nomocanone:
quorum auctoritati opponi non debet
error qui irrepſit in Collectionem Zonaræ.
Deinde cujus decreto rejectaneus ille
canon omnia univerſæ Eccleſiæ exem-
plaria invaſiſſet, ſi daremus à codice Chal-
cedonenſi proſcriptum fuiſſe. Addere poſ-
ſumus, nihil iniqui xii. illo canone Antio-
cheno conſtitui, nec ad detrimentum
Athanafij trahi potuiſſe, niſi per ſummam
injuriam; cùm futuris negotiis formam da-
re cenſendus eſſet, non præteritis, qualis
erat Athanaſij cauſſa. Quare Athanaſij
damnatio Antiochiæ decreta, non eo ſolo
canone nitebatur, ut docebimus tomo ii.
cùm ageretur de Athanaſij iudicio. Iraque ſo-
la ſuperèſt ratio conciliandi exceptiones

Vide infra lib. 7.
cap. 8.

Socrates lib. 6.
cap. 17.

Iulius apud Athan.
in Apolog. 11.

M. Arrianus de
Dominiis.

Socr. lib. 6. c. 11.
Pallad. in vita
Chryſ.

Samaritanis
3. Viti. Leſcop.

V. Cl.
Idem.

Conc.
Ant.

Ant.

Ant.

Phœdru T. 119
meo. cap. 6. 1-3
c. 19.

Int. 11
Idem,
Socr.

Chrysofomi & Innocentij cum auctoritate legitima canonum Antiochenorum, quod nondum recepti fuissent nec in Occidente, nec in Thracica Dicecesi, ut explicui §. superiore.

I V. Post Chrysofomum, ante Concilij Chalcedonenfis tempus, canones Nicæni, Ancyrani, Neocæsarienses, Gangrenses, Antiocheni, Laodiceni, & Constantinopolitani, numero centum sexagintaquinque, in unum corpus collecti sunt, Episcopi alicujus industria, fortasse Stephani Ephesini Episcopi, ut præferebat vetus codex MS. in Bibliotheca Palatina, quem admodum accepi à viro fide dignissimo, aut fortasse synodi cujusdam Orientalis decreto. Etenim è collectione illa, in qua numerorum continua serie canones recensiti erant, à primo ad ultimum, recitati sunt in Concilio Chalcedonenfi quatuor canones Concilij Antiocheni, suppresso nomine Concilij & numero quem inter ceteros canones Antiochenos obrinent. Sed relecti sunt è codice canonum eo ordine eaque numerorum serie qua digesti sunt in collectione generali; ita ut canones Antiocheni quartus & quintus recitentur sub titulo octuagesimæ tertiæ & octuagesimæ quartæ regulæ, & canones decimus sextus & decimus septimus sub titulo nonagesimæ quintæ & nonagesimæ sextæ. Ex eodem codice relectus est canon quartus Concilij Nicæni xvi. Iterum ex eodem libro synodicum Concilij Constantinopolitani, id est, definitio synodica complectens primum, secundum, & tertium canonem illius synodi.

Sed quia canones collectione illa comprehensi, quamvis utilitate sua satis commendarentur, nondum tamen ab omnibus Ecclesiis, & præcipuè ab Occidentali & Ægyptiaca, probati fuerant, statutum est canone primo Concilij Chalcedonenfis ut apud omnes valerent. Verba canonis hæc sunt; ex versione Dionysij Exigui: *Regulas sanctorum patrum per singula nunc usque Concilia constitutas proprium robur obtinere decrevimus.* Adjecti sunt canones Concilij Chalcedonenfis huic Collectioni: quæ his regulis aucta, non solum per omnes Orientales Ecclesias, sed etiam in Occidente, plena auctoritate viguit. Ad hanc canonum Collectionem Iustinianus respiciebat, cum Novella constitutione vim legis canonibus illis tribuit qui editi erant à quatuor Synodis Oecumenicis, aut etiam confirmati, id est, qui decreti quidem erant à synodis particularibus, sed confirmati erant canone primo Concilij Chalcedonenfis.

V. Possent aliquis dubitare de canonibus

Concilij Chalcedonenfis, quos Ill. Card. Bellarminus robur non habuisse scribit, nisi quatenus à Pontificibus vel aliis Conciliis renovati sunt, eo argumento ductus, quod à Leone I. approbati non sint; qui scribit, se non tantum per Legatos, qui vicem suam executi sunt, sed etiam per approbationem gestorum synodaliū eandem cum Concilio Chalcedonenfi inivisse sententiam, in sola videlicet fidei causa, propter quam generale Concilium & ex præcepto Christianorum Principum & ex consensu apostolicæ sedis placuit congregari. Cum ergo gesta in sola fidei causa Leo approbarit, inde sequi Bellarminus existimat canones Concilij inutiles & irritos fuisse. Sed eam sententiam deposuisset, si perpenderit quanta injuria ex hac assertionem sedi apostolicæ inferretur. Etenim necessitas illa confirmandorum Conciliorum, totius orbis testimonio subruitur, si rejecti à Leone canones perinde in Ecclesia vigerint. Atqui nihil certius quam canones istos Chalcedonenfes, saltem in Oriente, statim receptos, æqua cum ceteris canonibus auctoritate. Testis Collectio Græca, quam Dionysius Latinè vertit, quæ Chalcedonenfis canonibus erat instructa. Testis Theodoretus, qui eos in sua Synagoge recenset. Testis Iustinianus, qui vires legis addit omnibus canonibus editis aut confirmatis à quatuor synodis Oecumenicis. Robustius & sincerius agitur causa Summi Pontificis, si dicamus à Leone probatos fuisse canones hujus synodi, præter xxviii. quo Episcopo CP. nova quædam auctoritas adversus canones Nicænos deferebatur. Hanc Leonis mentem fuisse docet eleganter Facundus Hermianensis: *Beatissimus Leo scribens, non sententiam super Iba epistolam prolatam, neque episcopatum prædicto Iba redditum, & cetera quæ in synodo Chalcedonenfi de quibusdam personis decreta sunt, neque canones ecclesiasticæ discipline salubriter illic à sanctis patribus constitutos attendit, cum diceret, Ut sanctam synodum ad extirpandam solum hæresim & ad confirmationem fidei catholicæ, studio Christianissimi Principis congregatam, in occasionem ambitus trahas, & his similia, sed superbam potius elationem Constantinopolitani Episcopi, sicut verba indicant.* Eadem fuit sententia Gelasij, qui ante Facundum responderat hæreticis synodi Chalcedonenfis oppugnantibus, aut ex toto admittendam dicentibus, aut si ex parte repudianda sit, firmam ex toto esse non posse, scilicet quæ per incompetentem præsumptionem Anatolij illic tentata sunt, nulla ratione subsistere, sed cetera omnia quæ secundum

Bellarmin. l. 1. de Rom. Pont. c. 12.

Leo ep. 61. ad syn. Chalced. habitam.

Facund. Hermian. l. 1. c. 4.

v. Cl. Concil. de fides.

Concil. Chalced. Ab. 17.

Ab. 22.

Ab. 23.

Canon. Concil. Chalced. hoc est...

Nov. 111. de...